

**Bouwplatform
Brabant**

Biobased bouwen

Impressie netwerkbijeenkomst 6 juni 2025

Wat willen we vandaag bereiken

- Leren over nieuwe materialen:
betrouwbaarheid, beschikbaarheid en garanties
- Zelf bouwmaterialen maken:
telen, verwerken en toepassen dichterbij elkaar
- Inzicht in belangen en doelen van de verschillende partijen in de biobased keten
- Mooie voorbeelden van ketensamenwerking en kansen voor versnelling binnen die keten
- Rol van gemeenten en regionale samenwerking

Wilma Dirken

- Biobased: cement en beton produceren heel veel CO2
Andere materialen veel minder of slaan zelfs CO2 op
- Agrariërs bestendige vraag naar nieuwe gewassen bieden
- Als overheid geen regeltjes gaan ontwikkelen,
maar juist ruimte bieden aan de energie van onderop

Kris Maas

- Boeren willen afzetgarantie. Woningcorporaties en gemeenten willen dit wel doen. Dus samen aan de slag
- Samen hebben we ook veel grond in bezit
Kans om nieuwe gewassen te verbouwen?
- Hebben we hulp nodig om de keten gesloten te krijgen?

Mark Kok

Building Balance

- Commitment vanuit Brabantse woningcorporaties (binnen 4 jaar alles biobased) is heel belangrijk
- Ook bouwers hebben hiervoor getekend
- Regionale convenant met gemeenten; nu ook met de regio West-Brabant
- Brabant is koploper voor nieuwbouw en bij renovatie
- Push-factor: klimaatveranderingen en –doelen
- Voor productie van bouwmaterialen zijn we nu nog afhankelijk van fabrieken in Groningen en Friesland
Eigen fabriek voor hennepwol in Brabant is wenselijk

Rob Bogaarts

Building Balance

- Biobased is echt anders dan traditioneel bouwen.
- In ZOB leren we lessen die we elders kunnen toepassen
- Uitdaging: mooie woorden omzetten in echte actie. Dus niet voor een beperkt kostenvoordeel en uit gemak maar weer kiezen voor traditioneel bouw materiaal.
- Solidariteit is nodig: de keten gesloten krijgen door community denken
- Woningcorporaties zijn bereid om tijdelijk een beetje meer te betalen. Ter overbrugging naar meer kostenefficiëntie in de keten
- Goede prijs voor de boer als uitgangspunt

Martijn Rombouts

Van Land naar Pand

- Drie sectoren nodig: landbouw + industrie + bouw.
- Kleine fabriek binnen straal 60 km (nu nog in België)
- Teelt van hennep e.d. is goed voor bodem, het grondwater en goed voor de kwaliteit van de leefomgeving. Bovendien is het een verdienmodel
- Deze materialen zijn ook goed toepasbaar in andere producten zoals textiel.
- Hennep groeit snel: 4 á 5 meter in 100 dagen
- Neemt daarbij veel CO2 op: Carbon credits als kans
- Hopelijk volgen er meer initiatieven van ketensamenwerking

Pierre Hobbelen

Thuisvester

- Biobased materialen kunnen groot en groeiend probleem oplossen: vocht- en schimmelproblemen
- Bij goede toepassing gaat materiaal ademen
Voor een gezond binnenklimaat dus een grote kans
- Omdat CO2 steeds meer wordt belast is er nog een twee reden waarom deze materialen een kans zijn: betaalbaarheid van het wonen
- Aedes gaat daarom voor biobased en circulair
- Laten we het als regio's op dezelfde manier doen.
Dit kan los van de landelijke overheid. Niet meteen subsidies vragen. Zelf doen en op eigen kracht

Frank Huijben

Avans Hogeschool

- Biobased is geen doel. Het is een middel om te komen tot een volhoudbare en gezonde omgeving. Het goede doen
 - Lectoraat Avans onderzoekt biobased materialen en biobased bouwen. Tevens: opleiden bouwers en agrariërs
 - Kijken naar de impact van materialen. Richtlijnen opstellen voor het juiste gebruik materialen én gebruik door bewoners
 - Avans heeft laboratoria voor testen en onderzoeken
- Conclusie: het gaat niet altijd goed.
- Belangrijk is de interactie tussen materialen
- Avans: we vertellen niet alleen. Maar vooral ook uitvoeren, doen dus, testen en experimenteren

Jack van de Sande

Maas-Jacobs

- Biobased Bouwen was voor Maas-Jacobs pionieren: begon met vraag van Thuisvester: verzoek om project in houtbouw + biobased
- Zorg binnen je organisatie voor enkele enthousiastelingen
- Zelf trots zijn: geldt ook voor uitvoerders en vaklieden!
- Ook een leer- werktraject van gemaakt
- Wij delen de nieuwste feiten over materialen en materiaalgebruik steeds. Dit blijft namelijk in ontwikkeling
- Elkaar vasthouden; meerdere mislukte pogingen voordat we een correcte toepassing voor het materiaal vonden. Dit dan blijven steunen!

Birgit Plantema

Rabobank

- Biobased past bij motto bank: building a better world together
- Agrariërs grootste klantgroep. Drang naar innovatie.
- Voor nieuwe productontwikkeling: financiering startups, scale-ups en incubators. Ook met kennis vanuit Rabo research
- Niet altijd makkelijk: ook overtuigen traditionele disciplines als risicomanagement en verzekeringen.
- Lokale inzet geld, menskracht en kennis.
- Bedrijven en particulieren stimuleren met rentekortingen.
Hypotheekklanten krijgen gratis energielabel en isolatieadvies.
- Rabo innovatielening. Vroeg stadium: begeleiding nog rijpe businessplannen, inclusief krediet tot 1,5 ton

Joey van Aken

Gemeente Bergen op Zoom

- Bergen op Zoom gaat voor gemeenschapszin en lef!
Het doel is: alle woningen biobased
- Gemeente geeft richtlijnen mee voor biobased bouwen
- Krabbegat komt van de plant Meekrap voor productie van de rode kleurstof alizarine
- Gemeenteraad wil een symposium organiseren voor alle partners
- Regionale samenwerking WOONST is inspirerend:
Dat kan ook met biobased, beaamt ook wethouder Dees Melsen (Oosterhout).

Ketengesprek

- Birgit: optuigen Vezelrijk Brabant, een telerscoöperatie van 30 boeren. Voorbeeld van een ‘doorbraakproject’
- Joey: Hoogwaardige werkgelegenheid in de regio behouden
Regio wil naast een convenant ook biobased bedrijventerrein
- Wethouder Oosterhout: biobased is opgenomen in de prestatieafspraken met woningcorporaties. Idee: OOGST naar voorbeeld van WOONST. Onze gemeente verpacht maisgrond, wellicht omkatten naar biobased materialen
- Birgit: bankier kijken veel naar data (verleden), maar dit gaat over de toekomst; daarom nieuwe risicomodellen nodig

Wat hebben we van elkaar nodig?

- Meer erkenning bij gemeenten en corporaties
- Plantbased verwerkingsfabriek in de regio
- Elke actief opzoeken voor concrete acties
- Verbinden keten om tot innovatie te komen
- Aanbrengen focus op materialen, zodat telers zich ook kunnen focussen
- Regionaal werkgelegenheid creëren, dat maakt Brabant ook interessant als woonplek.
- Toepassen op utiliteitsbouw, zodat grote projecten aanjager kunnen zijn
- Financiële en juridische doorbraken

Marc Braspenning

Maas-Jacobs

- Voor Maas-Jacobs was De Tuinderij een intensieve reis
- Jong bouwteam, duurzaamheidsgroep binnen de aannemer
- Doel: toepassen 100% natuurlijk materiaal.
Ook bij sloop 100% herbruikbaar.
- Uitdaging: certificering materialen
- Let op: Europese wet- en regelgeving
- Vergunningen: positieve ervaringen met de gemeente Zundert
- Snelheid bouw: biobased in 26 weken - traditioneel in 43 weken
- Toekomst: door opschaling gaat de prijs zakken

Bedankt voor uw deelname en inbreng!